

Inicjatywa uchwałodawcza - instrukcja

Inicjatywa uchwałodawcza jest narzędziem prawnym, które pozwala mieszkańcom wpływać bezpośrednio na politykę gminy, a zmiana musi mieć charakter pozytywny. Inicjatywę uchwałodawczą mogą mieć: Młodzieżowa Rada Miasta, grupa mieszkańców oraz Prezydent i radni. Projekt uchwały powinien być przedłożony radzie wraz z uzasadnieniem, w którym należy wskazać potrzebę podjęcia uchwały oraz informację o skutkach finansowych jej realizacji. Do projektu uchwały dołącza się także wymagane prawem opinie. Projekty uchwał są opiniowane co do ich zgodności z prawem przez radcę prawnego

Krok 1. Rozpoznanie sytuacji

Zależenie od wyboru trybu zgłaszania inicjatywy uchwałodawczej, konieczne jest sprawdzenie zasad obowiązującej w Waszej gminie, ponieważ regulaminy ustanawiane są przez samorządy lokalne. Regulaminy te określają zasady, terminy oraz formalne wymogi złożenia inicjatywy uchwałodawczej.

Uchwały w sprawie zasad inicjatywy uchwałodawczej znajdziecie w na stronie internetowej gminy. Najczęściej w Biuletynie Informacji Publicznej lub w zakładkach: uchwały rady miasta lub prawo miejscowe. Jeżeli nie ma takiej informacji na stronie, możecie uzyskać ją w trybie dostępu do informacji publicznej w formie maila lub pisma złożonego w kancelarii urzędu. Urząd ma 14 dni na odpowiedź na Wasze pytanie. Chodzi o uchwały rady miasta podjęte po 31 stycznia 2018 roku. Wtedy bowiem weszły w życie ogólnopolskie przepisy gwarantujące obywatelską inicjatywę uchwałodawczą.

W przypadku wybrania trybu inicjatywy uchwałodawczej składanej przez mieszkańców, konieczne będzie zgłoszenie komitetu inicjatywy uchwałodawczej (załącznik 1).

Pamiętajcie, że inicjatywa uchwałodawcza powinna dotyczyć sprawy, która leży w kompetencji gminy.

Krok 2. Przygotujcie projekt uchwały

Uchwała wnoszona w ramach inicjatywy uchwałodawczej powinna zawierać może określać własne wymogi projektu uchwały, jednak co do zasady powinien on zawierać:

- tytuł,
- podstawę prawną,
- treść uchwały,
- określenie podmiotu (zazwyczaj wójt/burmistrz/prezydent miasta) któremu powierza się wykonanie uchwały oraz termin jej wykonania, o ile jest to konieczne,
- termin wejścia w życie uchwały i ewentualny czas jej obowiązywania,
- uzasadnienie faktyczne i prawne uchwały.

Warto zapoznać się z wzorem uchwały (załącznik 2), aby przygotowywać projekt w formie obowiązujących w danej gminie uchwał.

Krok 3. Zbierzcie podpisy i wypromujcie projekt uchwały

Przed rozpoczęciem zbierania podpisów konieczne jest zarejestrowanie komitetu (załącznik 1) i przygotowanie projektu uchwały. Projekt powinien być załączony do listy, na której będziecie zbierać podpisy, bowiem każdy podpisujący się powinien mieć wgląd do całego projektu uchwały.

Sprawdźcie potrzebną minimalną liczbę podpisów wraz z pełnymi danymi osobowymi. Warto zebrać ich około 20% więcej niż wymaga liczba, ponieważ często przy ich weryfikacji okazuje się, że część jest błędna, nieaktualna lub wybrakowana, a takie podpisy są nieważne. Osoby podpisujące się powinny posiadać czynne prawo wyborcze, a więc powinny być pełnoletnie.

Uchwała dotycząca inicjatywy uchwałodawczej w danej gminie, może także zawierać zasady promocji procesu zbierania podpisów i zasad sygnalizowania kto jest komitetem inicjatywy uchwałodawczej. Warto sprawdzić to przed rozpoczęciem promocji oraz nie rozpoczynać promocji przed oficjalnym startem Waszej akcji.

Krok 4. Przedłóżcie projekt organowi

Projekt uchwały wraz z listą podpisów i oświadczeniami (załącznik 3) składa się w kancelarii Urzędu Gminy. Szczegółowe zasady składania projektu uchwały, mogą różnić się pomiędzy gminami.

Inicjatywa uchwałodawcza

Uchwała: jest aktem woli i aktem normatywnym samorządu terytorialnego. Uchwała oznacza zajęcie przez ciało kolegialne pewnego stanowiska w określonej sprawie.

Kto może złożyć projekt uchwały? Jakie mamy możliwości?

1. Młodzieżowa Rada Miasta
2. Mieszkańcy - Obywatelska Inicjatywa Uchwałodawcza
3. Prezydent i radni

1. Młodzieżowa Rada Miasta

Ustawa:

Młodzieżowa rada gminy może zgłosić do uprawnionych podmiotów wnioski o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej. Tryb zgłaszania wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej określa statut gminy lub odrębna uchwała rady gminy.

Gdzie znaleźć informacje o szczegółach?

1. Statut gminy
2. Uchwała rady gminy

2. Mieszkańcy - Obywatelska Inicjatywa Uchwałodawcza

Ustawa:

1. Grupa mieszkańców gminy, posiadających czynne prawa wyborcze do organu stanowiącego, może wystąpić z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą.
2. Grupa mieszkańców, o której mowa w ust. 1, musi liczyć:
  1. w gminie do 5000 mieszkańców - co najmniej 100 osób;
  2. w gminie do 20 000 mieszkańców - co najmniej 200 osób;
  3. w gminie powyżej 20 000 mieszkańców - co najmniej 300 osób.
3. Projekt uchwały zgłoszony w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej staje się przedmiotem obrad rady gminy na najbliższej sesji po złożeniu projektu, jednak **nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia złożenia projektu.**
4. Komitet inicjatywy uchwałodawczej ma prawo wskazywać osoby uprawnione do reprezentowania komitetu podczas prac rady gminy.
5. Rada gminy określi **w drodze uchwały:**
  - **szczegółowe zasady wnoszenia inicjatyw obywatelskich,**
  - **zasady tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych,**
  - **zasady promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych,**
  - **formalne wymogi, jakim muszą odpowiadać składane projekty, z zastrzeżeniem przepisów niniejszej ustawy**

Gdzie znaleźć informacje o szczegółach?

Uchwała rady gminy dotycząca Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej

3. Prezydent i radni

Gdzie znaleźć informacje o szczegółach?

Statut gminy

Przykład Chorzowa:

Inicjatywę uchwałodawczą ma:

1. prezydent,
2. przewodniczący,
3. komisje,
4. kluby,
5. radni,

Co powinno znaleźć się w projekcie uchwały?

1. Projekt uchwały powinien być przedłożony radzie wraz z uzasadnieniem, w którym należy wskazać potrzebę podjęcia uchwały oraz informację o skutkach finansowych jej realizacji.
2. Do projektu uchwały dołącza się także wymagane prawem opinie.
3. Projekty uchwał są opiniowane co do ich zgodności z prawem przez radcę prawnego.

Załącznik nr 1

.....
(miejscowość, data)

/w z ó r/

ZAWIADOMIENIE O UTWORZENIU KOMITETU INICJATYWY UCHWAŁODAWCZEJ W RAMACH OBYWATELSKIEJ INICJATYWY UCHWAŁODAWCZEJ

Komitet występuje pod nazwą:

.....
.....

**Komitet utworzony w celu wystąpienia z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą do
Rady Powiatu Nowosądeckiego z projektem uchwały w sprawie:**

.....
.....

dotyczącej następującej tematyki:

.....
.....

(należy wskazać obszary tematyczne, jakich dotyczy projekt uchwały)

Adres do korespondencji:

.....
.....

W załączeniu:

1. Oświadczenie o przystąpieniu do Komitetu obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej,
2. Wykaz osób uprawnionych do reprezentowania Komitetu podczas prac Rady (opcjonalnie).

Załącznik nr 2

UCHWAŁA NR ..... RADY GMINY X

z dnia ..... 2019 r.

w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę X oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 roku

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349, 1432 i 2500) oraz art. 39 ust. 5 i 5a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245), uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała określa plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę X, a także granice obwodów¹ publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę X i inne organy², na okres od 1 września 2019 r. Plan stanowi załącznik do niniejszej uchwały.³

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy X.

§ 3. Uchwałę podaje się do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicach informacyjnych publicznych szkół podstawowych, o których mowa w § 1, oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy⁴.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa XXX.

Przewodniczący Rady Gminy

.....

(podpis)

1 Zgodnie z art. 39 ust. 5b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.), obwód szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej obejmującej strukturą organizacyjną część klas szkoły podstawowej lub szkoły filialnej, nie może posiadać części wspólnej z obwodem innej szkoły podstawowej, z wyjątkiem szkoły podstawowej obejmującej strukturą organizacyjną część klas szkoły podstawowej lub szkoły filialnej, w zakresie klas nieobjętych strukturą organizacyjną tej szkoły.

2 Jeżeli na terenie gminy funkcjonują - prowadzone przez inne organy niż gmina - szkoły podstawowe, którym ustalono obwody, szkoły te oraz granice ich obwodów powinny być wykazane w załączniku do uchwały.

3 Zgodnie z art. 210 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.), należy określić także plan sieci publicznych gimnazjów dla dorosłych i klas dotychczasowych publicznych gimnazjów dla dorosłych prowadzonych w szkołach podstawowych dla dorosłych i w publicznych liceach ogólnokształcących dla dorosłych, jeżeli gmina lub inne organy na jej terenie prowadzą takie gimnazja i szkoły, w których funkcjonują klasy dotychczasowych gimnazjów dla dorosłych (obowiązek dotyczy tylko przypadków, w których w gimnazjum dla dorosłych kształcenie w klasie I rozpoczęło się w lutym 2017 r.).

4 Podanie uchwały do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na tablicach informacyjnych szkół oraz na tablicy ogłoszeń urzędu gminy jest nieobligatoryjne, jednakże zalecane ze względu na zwiększenie jej dostępności dla rodziców. Zgodnie z art. 39 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.) uchwała podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Załącznik nr 3

.....
(miejscowość, data)

/w z ó r/

WNIOSEK W SPRAWIE ZGŁOSZENIA PROJEKTU UCHWAŁY W RAMACH OBYWATELSKIEJ INICJATYWY UCHWAŁODAWCZEJ

1. Komitet .....
.....
(pełna nazwa Komitetu)

niniejszym zgłasza projekt uchwały .....
.....;
(należy wpisać tytuł projektu uchwały)

2. Projekt uchwały uzyskał poparcie .....mieszkańców.
(należy wskazać ilość z wykazu mieszkańców popierających projekt uchwały)

W załączeniu:

1. Projekt uchwały w wersji papierowej (opatrzone na każdej stronie podpisami wszystkich członków Komitetu),
2. Projekt uchwały w wersji elektronicznej,
3. Listy poparcia mieszkańców Powiatu Nowosądeckiego występujących z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą.